

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

44. An, & qualiter ex augmento dotis acquiratur juspatron.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Questio 41. Andum quis construxit Ecclesiam in fundo alieno invito, vel inscio Domino, constructori acquiratur jus. an verò domino fundi?

Respondeo: acquiri constructori, non Domino, Et si hic propria auctoritate eam possit destruere vel occupare, si nondum sit consecrata (si enim est consecrata, non potest per Dominum fundi demoliri aut occupari, licet æstimatio fundi à constructore solvenda sit Domino. Abb. in cit. c. 1. de novi operis &c. n. ult.) per ædificationem enim Ecclesie Domino invito auferri non debet fundi sui dominium; cum, quod nostrum est, sine facto nostro ad alium transferri non potest. l. si non deber. ff. de reg. juris. Neque etiam cedit ædificio favore religionis; cum favor religionis tantus esse non debeat, ut ob illum, præjudicium alteri afferatur. c. 1. & 2. de operis novi nunciat. Pirh. n. 13. citans Canif. inc. quoniam h. t. n. 4. Quibus non obstat, quòd Dominus fundi ossa defuncti ab alio illata non possit propria auctoritate effodere. l. ossa. de relig. & sumpt. fun. id enim publicæ utilitatis causâ receptum est, ne cadavera jaceant insepulta. l. sunt persona. ff. eodem. Pirh. loc. cit. Porro potest Dominus fundi in fundo feudali, Vasallo etiam invito, ædificare Ecclesiam; cum & alienare eundem fundum possit eo invito, ita tamen ut æstimatio fundi Vasallo præstetur, vel aliud æquivalens feudum derur; non tamen id æquè permillum est Vasallo. Pirh. ibid. citans Canif. ubi ante. n. 5.

Questio 42. Qualiter acquiratur in patronatus dotatione?

Respondeo primò: non acquiritur, nisi Ecclesiam constructam vel construendam dotaverit quis sufficienter, hoc est, ut Castrop. loc. cit. n. 6. sufficientia bona præstiterit, ut in ea possint divina exerceri; si enim insufficientia bona dederit, non dotator, sed benefactor, ideoque nec patronus erit. c. filius. ib. q. 7. Castrop. loc. cit. Garc. cit. c. 9. n. 52. citans Lamb. p. 1. l. 1. q. 5. a. 2. Abb. Roch. & Barb. de potest. Episc. p. 3. alleg. 70. n. 11. Idque procedit, etiam si Episcopus contulerit in hac insufficientis dotis assignatione; quia insufficienter dotans absolute non dotat. Garc. num. 53. Azor. & Castrop. ll. cit. contra Lamb. p. 1. l. 1. q. 6. a. 13. Qui tamen unà cum aliis ad dotandum concurrat, ita ut ex omnibus dos sufficiens assignata fuit, efficitur patronus; quia ratione communionis & societatis dotem sufficientem præstat. Abb. in c. ad audientiam. de edific. Eccl. n. 4. Azor. & Castrop. ll. cit. Garc. n. 54. citans desuper S. Congreg. Concil. declar. Porro de sufficientia arbitrabitur Ordinarius. Garc. n. 52.

2. Respondeo secundò: sed neque acquiritur juspatr. ex simplici donatione, legato vel largitione bonorum, etiam dum hæc aliàs essent dos sufficiens; nisi fortè hæc donatio fieret tacite pro dote; quia simpliciter donans vel legans videtur potius benefactor quàm dotator; & jura indulgent juspat. non benefactori, sed dotanti. Pirh. n. 10. Garc. n. 60. citans Lamb. p. 1. l. 1. q. 6. a. 1. Roch. v. dotavit. q. 6. Zechum de benef. c. 12. n. 12. & plures Rotæ decis. contra Menoch. de præsumpt. præsumpt. 90. n. 6. dicentem acquiri juspatr. ex datione.

3. Respondeo tertio: parum de cetero refert, num dotatio antecedit, an subsequatur Ecclesie constructionem ad hoc, ut patronatus obtineatur. Neque obstat, Ecclesiam adhuc non esse, quòd minus dotis capax non sit, quia capax est, non ut tunc ei acquiratur, sed ut acquiratur pro tempore, quo perfecte constructa sit, Castrop. loc. cit. n. 6. Quin & Ecclesia incepta statim capax est dotis, & sic dos assignata & donata ante positionem primi lapidis, statim post illius positionem ei acquiratur absque traditione. Garc. n. 48. Nec obstat, quòd Ecclesia construenda, quæ non est, non possit fieri donatio. c. Abbate. de re. judic. in 6. id namque non procedit in donatione causâ mortis (sicut & Ecclesia nondum exstructa potest hæres institui, & ei relinqui legatum. c. 3. de restam. ibid. Abb. n. 2.) quæ rectè potest fieri Ecclesie construendæ, non solum obligando se dotaturum & traditurum; sed etiam statim assignando & donando bona pro dote. Garc. nu. 49. & 50. citans Lamb. l. 1. p. 1. q. 5. a. 20. Roch. v. dotavit. q. 7. Quin & addit Lamb. apud Garc. Quòd si dos daretur in limine foundationis vel post, ante tamen consecrationem & etiam ante perfectionem ædificii, adhuc locum fore exercitio jurispat. ut præstetur Rector, saltem pro administranda dote, licet non quòd ad alia.

Questio 43. Num igitur etiam ex dotatione facta Ecclesia jam constructa & consecrata, dum esset sine dote, acquiratur jus patronatus.

Respondeo affirmativè: modò id fieret cum consensu Episcopi. Abb. inc. quoniam. h. t. n. 9. Roch. v. & dotavit. q. 2. & 3. Selva. p. 1. q. 5. n. 181. Azor. p. 2. l. 6. c. 19. q. 8. quos citant & sequuntur Garc. cit. c. 9. n. 55. Castrop. cit. p. 2. n. 7. quia talis absolute dotat Ecclesiam, & quidem dotatione maximè necessariâ, & dos subsecuta Ecclesie constructionem favore Ecclesie reputatur, ac si illius constructionem antecederet; quia retrahitur, ut dictum. Castrop. ibidem inquires: sic quoque videri definitum à Trid. sess. 14. c. 12. Neque obstat declarationes S. Congreg. (quas vide verboreus recitatas à Garc. n. 57. & 58.) utpote quæ loquantur de parochia erecta ob necessitatem populi, cui Ecclesia matrix tenetur providere, ita ut hæc provisio loco dotis liberalis computanda non sit; cum debita sit. Contrarium tamen sentientibus Gl. in c. pietatis. ibid. q. 7. & Felin. in c. cum venerabilis. de except. n. 37. Eò quòd Ecclesie consecrata nequeat imponi servitus; quod de servitute profana rebus sacris non imponenda, non verò de Ecclesiastica, & quidem de patronorum Ecclesie consensu imponendâ bene procedere, ait Castrop.

Questio 44. An, & qualiter ex augmento dotis acquiratur juspatr.

Respondeo: ex augmento secundum jus commune, sive vi juris communis non acquiritur patronatus; quia augens dotem non dotat, quia supponit Ecclesiam jam dotatam. Barb. cit. c. 12. n. 56. citans plures, uti & citata alleg. 70. n. 15. Gonz. gl. 18. n. 53. Ricc. in pr. resol. 150. Garc. loc. cit. n. 122. apud Castrop. loc. cit. contra Menoch. l. 3. cons. 241. n. 14. tenentem, acquiri juspatr. ex augmento dotis, quando Ecclesia pa-

rum habet, & non est commodè dotata. Et in id ipsum inclinare Abbatem & Lamb. ait Garc. n. 123. pro quo etiam facere videtur Trid. *sess.* 14. c. 12. sed intelligendum de jurep. acquisito in illo casu per privilegium Papæ, ait *ibid.* Garcias, Idque procedit etiam si ob hanc causam ex consensu Episcopi concedatur, cum Episcopus nequeat ob dotis augmentum hanc servitutem beneficis imponere, ut satis colligitur ex Trid. *sess.* 25. c. 9. Castrop. *cit.* n. 6. & apud illum Barb. *l. c. n.* 16. Addit Lott. *l. 2. q. 8. n. 31.* id adhuc procedere, qualecunq; & quodcunq; illud augmentum fuerit, nisi in totum dos deficiat vel sit perempta; tunc autè intelligi in totum defecisse, si ad eam quantitatem sit redacta, quæ propter suam exiguitatè prorsus sit incongrua; & tunc adhuc acquiri patronatum ex augmento etiam secundum juris intentionem; cum paria sint: non habere dotem, & habere planè incongruam & in sufficientem. Ita Lott. n. 32. citans Lamb. p. 1. l. 1. q. 6. n. 6. n. 7. Socin. l. 1. *conf.* 108. n. 4. *Et.* Et hoc fortè voluit Menoch. & alii apud Garc. *cit.* c. 9. n. 132. de quibus paulò antè. In hoc tamen casu, ait idem Lott. n. 33. necessariam esse expressam declarationem dotantis sive augentis, quâ declaret ea se contribuere in causam dotis seu augmenti dotis; eò quòd licèt fundans vel dotans Ecclesiam absque alia declaratione, sed simplici juris ministerio acquirat patronatum; ubi tamen versamur in accessione dotis per augmentum, nisi id exprimat, censetur facta ista augmentatio gratiâ bene merendi seu benefaciendi simpliciter; non autem acquirendi patronatum stante præexistentiâ beneficii semel dorati juxta Abb. p. 1. *conf.* 59. n. 2. Quare licet necesse non sit, ut dicat, se id facere, ut patronatum acquirat, est tamen necessarium ut dicat (vel saltem declaret sufficienter, uti fit, dum adhibet ad hanc largitionem consensum Episcopi, utpote quæ concludit ad mentem dotandi, & inde acquirendi patronatum Lott. n. 36.) se conferre ea in causam dotis, quæ expressio seu declaratio infert mentem acquirendi patronatum, & sic eam consequitur acquisitio juris. etsi hoc expressè non reservetur, modò non remittatur Lott. n. 34. & 37.

2. Verum limitat hanc ipsam doctrinam Lott. *num.* 43. dum ait, in hoc casu augmentationis dotis resultationem seu concessionem juris. adhuc referendam esse ad jus singulare, & ex privilegio Apostolico; nimirum Papæ tunc, dum augens declaravit, se ideo augere, ut patronatum acquirat, eo intuitu talem concessionem faciente, non verò ad jus commune & illius effectum, secundum quod ex solo augmento, qualecunq; & quodcunq; illud sit, juspat, non quaritur; & hoc voluisse Rotam *decis.* 457. p. 1. *divers.* num. 14. dum ait: tunc demum dici dotationem æquivalere jurisp. quando in totum Ecclesia dotatur; non quando dos solùm augetur. Porro qualiter nihilominus hoc privilegium, cui est respectivum beneficium laici in Ecclesiam, seu quod concessum est ex istiusmodi causa onerosa, differat à simplici privilegio, & qualiter non derogetur istiusmodi patronatibus, aut cadant sub reservationes Apostolicas per tale privilegium quæ sit ex justo augmento dotis, vide apud Lott. *cit.* q. 8. *fere per totum, maxime num.* 56. de quo infra, ubi de reservatione & abrogatione juris.

* *

Quæstio 45. An, & qualiter jusp. acquiratur ex privilegio?

1. Respond. primò: acquiri etiam jusp. potest, vel dorari Ecclesiam vel beneficium, ex privilegio, prout privilegium sumitur propriè, pro eo, quod conceditur per principem contra jus commune quasi lex privata. c. *Abbate. de verb. signif.* Lott. *l. 2. q. 7. num.* 20. & in corpus juris relatum non est; gratia siquidem qualiscunq; inclusa in corpore juris privilegium non dicitur. Lott. *ibid.* num. 21. sic conceditur ex privilegio mero, seu mera gratias; dum Papa concedit illud alicui de Ecclesia seu Christiana republica bene merito ex mero titulo lucrativo, & non ex causa onerosâ. Corrad. *in pra. benef.* l. 4. c. 4. n. 36. Castrop. *cit.* p. 2. n. 10. Azor. *lo. c. q.* 12. cum enim Papa liberam habeat in beneficiis administrationem, potest ob bonum Ecclesiæ hoc onus quibusdam beneficiis imponere: si enim fundantibus Ecclesiis patronatum concedit; cur non concedere poterit aliis de fide republicæ Christianæ bene meritis? Castrop. *ibid.* Unde jam quamvis Papa quandoque concedat patronatum, etiam ex vera & reali fundatione & dotatione, ut pluries in Curia observatum esse testatur Corrad. *ibid.* num. 37. v. g. Papa loco Ordinarii tanquam Ordinarius Ordiniorum tempore fundationis consensu suo reservatum à fundatore sibi jusp. autorizavit; non tamen ex eo dici potest talis concessio esse ex privilegio Papæ; Corrad. *ibid.* Secus tamen est, ubi etiam ipse fundator post fundatam à se in libertate Ecclesiam assequeretur à Papa jusp. illius; diceretur enim illud obtinere ex vero privilegio. Lott. *l. 2. q. 7. num.* 17. citans *decis.* Rotæ 564. num. 10. p. 4. *recent.* Nihilominus etiam esse potest, ut jusp. existat ex fundatione vel dotatione, & tamen ejus concessio sit ex privilegio; dum nimirum necesse est, ad Papam pro illius erectione & concessione recurri; utpote sine cujus speciali consensu ea concessio fieri nequit, uti contingit v. g. in beneficio regulari, in ordine ad effectum præsentandi prælatum in Ecclesia conventuali juxta c. *et enim.* 16. q. 1. & gl. & dd. communiter in c. *nobis h. t.* Corrad. *cit.* num. 37. quia tamen tale privilegium à fundatore & dotatione dependet & ei connexum est, non dicitur merè gratiosum. Corrad. *ibid.* ex Puteo *de iur.* 569. n. 1.

2. similiter ex privilegio non mero conceditur patronatus, dum conceditur à Papa ob augmentum dotis; dum nimirum augmentum illud accedit ad medietatem veri valoris, ut Lott. *cit.* q. 8. num. 59. sed ex causa onerosa. In genere autem ad hoc, ut privilegium sit ex causa onerosa, spectari debet, an illud, quod expensum fuit, æquivaleret concessioni; quia ubi non æquivaleret concessio, ipsa judicari debet potius gratiosa, quam onerosa. Barb. *cit.* c. 12. n. 65. citans de super *decis.* Rotæ.

3. Porro patronatus concessus cum clausula, *si esset ex fundatione*; non excludit privilegium. Corrad. *l. 2. c. 15. num.* 141. Ac denique observandum, ut privilegium, per quod conceditur alicui jusp. à Papa, sit ratum & firmum, necesse esse, ut addatur clausula, saltem in genere, derogatoria Tridentini, utpote per quod istiusmodi privilegia prohibentur & sublata sunt, de quo paulò post: Purb. *cit.* num. 12. citans Azor. Castrop.

loc. cit.

Quæstio